

ОУ“Н.Й.Вапцаров“, гр. Попово, общ. Попово, Обл. Търговище.
ул.„П. Волов“ №8, тел. – 4 23 42, e-mail: info-2540101@edu.mon.bg

ПРОГРАМА
ЗА
ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА
УЧИЛИЩЕ

Въведение:

Програмата е изготвена в съответствие с чл.263,ал.1,т.8 от ЗПУО,действащите стратегически и оперативни национални документи на МОН, в изпълнение на държавната политика по превенция на ранното напускане на образователната система, осигуряване на достъп до качествено образование и подкрепа за личностно развитие на всеки ученик в училището.

Важна роля в това отношение има училището, което трябва да подхожда комплексно и същевременно индивидуално за всеки конкретен случай на ученик, застрашен от отпадане. Предприемането на адекватни и ефективни мерки от педагогическия екип за намаляване броя на отсъствията, броя на преждевременно напусналите, следва да се основават на задълбочен анализ на причините, пораждащи тези явления.

Причините за допуснатите отсъствия и отпадане от училище са многообразни.Необходимо е своевременно идентифициране на признаците за изоставане в усвояването на учебния материал и застрашеност от отпадане.

Идентифицирани проблеми:

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са много и са комплексни.

Корените на това явление трябва да се търсят в семейната среда, мотивацията на учениците за учебен труд, слабия растеж за личностна реализация в училищната среда на отпадащите ученици.

В I - IV клас този проблем не е толкова изявен поради факта, че малките ученици са обгрижвани от един учител, който в повечето случаи е безспорен авторитет за тях. Проблемът с отпадащите и застрашените от отпадане ученици е по-силно изразен при учениците от V - VII клас.

Като основни причини за отсъствията и отпадане от училище констатираме:

- Липсата на задълбочен анализ на причините за отпадане на училищно ниво;
- Слаба заинтересованост на част от родителите за образованието на децата им;
- Липсата на адекватна комуникация с родителите;
- Липсата на доверие към училищната институция;
- Академичния стил на учебните програми и големия обем на информация в урочните единици;
- Социално-икономическите причини;
- Липсата на възможности за реализация на децата със СОП;
- Липса на мотивация за работа у учителите.

Цели на програмата:

Основна цел: Създаване на подкрепяща среда в училище за привличане и задържане на учениците, застрашени от отпадане, с цел завършване на основна образователна степен.

Подцели: 1. Създаване на положителни нагласи към учебния процес.

2.Изграждане на мотивация у учениците за участие в живота на училищната общност.

3.Привличане на родителите като партньори.

4.Повишаване квалификацията на учителите за работа със застрашени от отпадане ученици.

5.Обмен на добри практики в обучението.

Задачи:

- 1.Изграждане на система от взаимовръзки и получаване на обратна информация за поведението и успеваемостта на учениците.
- 2.Прилагане на мерки и действия за преодоляване на проблема с безпричинните отсъствия и закъснения за час.
- 3.Своевременно уведомяване на родителите.
- 4.Реализиране на дейности в партньорство с други структури,родители-подкрепяща среда.
5. Разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на ученици,осигуряване на консултиране, кариерно ориентиране, активна работа с семейството.

Мерки и дейности за преодоляване на отпадането на учениците от училище:

- 1.Своевременно идентифициране на признаците за изоставане в усвояването на училищния материал и застрашеност от отпадане чрез провеждане на анкети и изготвяне на индивидуална оценъчна карта(вж.ПРИЛОЖЕНИЕ)
  - 1.1.Провеждане на анкета за установяване на проблема на учениците в риск от отпадане.
  - 1.2.Изготвяне на ежемесечни отчети от класните ръководители за причините,поради които учениците отсъстват.
  - 1.3.Изработване и ежегодно актуализиране на регистър със застрашените от отпадане деца.
  - 1.4.Анализ на постиженията на застрашените от отпадане ученици и осъществяване на педагогическа подкрепа от страна на учителите и училищното ръководство.
    - 1.4.1.Разработване на наваксващи програми по съответните предмети.
    - 1.4.2. Провеждане на задължителна допълнителна индивидуална работа по съответните предмети, предоставящи възможности за индивидуален темп при усвояване на учебния материал от застрашените от отпадане ученици.
    - 1.4.3.Определяне на учители-наставници за деца в риск от отпадане.
- 2.Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучилищни дейности.
  - 2.1.Откриване на силните страни на личността.
  - 2.2.Развиване на силните страни на личността чрез индивидуална работа с учениците или включването им в групи за извънкласни дейности.
  - 2.3.Осигуряване на публични изяви на ученици с изявени дарби.
  - 2.4.Включване на учениците в проекти на училището,както за допълнително обучение,така и за подобряване на материалната база чрез лично участие.
  - 2.5.Засилване ролята на ученическото самоуправление за подкрепа на учениците в риск от напускане.
    - 2.5.1.Провеждане на ежеседмични заседания на Ученическия съвет за решаване на текущи въпроси и вземане на решения.
    - 2.5.2.Организиране на благотворителни базари.
    - 2.5.3.Включване на учениците в риск в дейности по повод различни празнични събития,организирани от училището.
    - 2.5.4.Подпомагане на дежурните учители.
    - 2.5.5.Включване в дейности в помощ на учителя като проверка на отсъствия,наличие на домашни работи,поддържане на класната стая и др.
    - 2.5.6.Активно включване на децата със СОП в заниманията по интереси в ГЦОУД.
3. Осъществяване на активен диалог между училището и семействата на застрашените от отпадане ученици.
  - 3.1.Въвеждане на алтернативи на традиционната родителска среща.
  - 3.2.Организиране на кампании,които да достигнат до родителите и настойниците.
  - 3.3.Засилване контрола върху отсъствията и своевременно информиране на родителите.

- 3.4.Разпределяне на отговорностите и ангажиментите по отношение посещаемостта на училище между класните ръководители и родителите.
- 3.5.Включване на родителите в училищни мероприятия.
- 3.6.Своевременно информирание на родителите за отсъствията и успеха на децата им.
- 4.Взаимодействие с други институции – Дирекция”Социално подпомагане”,отдел „Закрила на детето“; Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни; полиция, община и др.;
- 4.1.Обучаване на учителите в мотивационни умения-квалификация на учителите във връзка с темата за превенция на отпадането на учениците от училище.
- 5.Участие на училището в проекти и програми, свързани с превенция на отпадането от училището.
- 5.1.Използване на ресурсите на проекти на МОН за развитие на талантите на учениците и предоставяне на възможности за тяхната изява на училищно и местно ниво.
- 5.2.Провеждане на тематичен педагогически съвет за споделяне на „добри” педагогически практики и обмен на образователни техники.

ИНДИКАЦИИ ЗА УСПЕХ

- Подобрена образователна среда и ефективен УВП.
- Брой включени учители в обучителни курсове.
- Повишени образователни резултати на учениците.
- Резултати от външно оценяване.
- Брой ученици на поправителни изпити.
- Брой учители включени в курсове за повишаване на квалификацията.
- Брой проведени мултимедийни разработки.
- Брой проведени проверки и резултати от тях.

МОНИТОРИНГ

- 1.Експерти от МОН;
- 2.Експерти от РУО на МОН – гр.Търговище;
- 3.Контролна дейност на директора и зам.директора.

Работна група:Зам.директор

- Класни ръководители
- Учители по предмети

Инструментариум за идентифициране:

За идентифициране на ученици в риск от отпадане в ОУ „Н.Й.Вапцаров“, гр.Попово са разработени :

- А. Индивидуална карта за оценка на риска от отпадане– *Приложение 1*
- Б. Въпросник за ученика (за всички ученици) – *Приложение 2*
- В. Регистър на ученици в риск от отпадане- *Приложение 3*
- Г.Заявление за съдействие- *Приложение 4*

ОУ“Н.Й.Вапцаров“, гр. Попово, общ. Попово, Обл. Търговище,
ул.,П. Волов“ №8,тел. – 4 23 42, e-mail: info-2540101@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:.....
Директор:.....П.....

ИНДИВИДУАЛНА КАРТА
ЗА ОЦЕНКА НА УЧЕНИК ИЛИ ДЕТЕ В РИСК

Данни на ученика: **име, презиме, фамилия**
ЕГН/дата на раждане:
Адрес:
Ел. поща:
Телефон:
Учебна година
Клас:

1. Важни събития от училищния живот

Посещавал /а ли е детска градина? –

Сменял /а ли е училище, колко пъти и по какви причини?-

- Има ли наложени наказания и какви?-
- Има ли получени награди и за какво?-
- Участва ли ИКД, ИУД и клубове /в и извън училище/-
- В какви ИКД ИУД и клубове участва?
- Интереси /предпочитания /таланти в определени познавателни области и практически дейности?-
- Има ли регистрация в местни институции и комисии /МКБППМН, ДПС, ОТДЕЛА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО И ДР/прояви /-
- -ученик със СОП ли е ?-

2. Здравословно състояние на детето/ученик/:

- Физическия и психоемоционален статус на детето
- Зависимости, вредни навици и други

3. Образование

А/ Учебни резултати от предходна година-

Завършен клас

Среден успех:

Учебни предмети най-високи и най- ниски постижения –

Резултати от външно оценяване-

-Поправителни изпити и резултати –

Б/ Диагностицирани образователни проблеми – проблеми с усвояването:

- Езикови трудности :
  - Затруднения при самостоятелно или групово изпълнение на задачи и упражнения в клас
4. Социална интеграция на детето- адаптация към класа и училището:
- Умения за общуване:
5. Други данни

Семейна среда и подкрепи:

.....

.....

III. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ОЦЕНКА

А/Основни проблемни зони:

Б/ Индентифицирани потребности и интереси:

В/ Ресурси

Дата/година

Изготвил: Кл. ръководител

Съгласувал:

Наставник -учител по:

ОУ "Н.Й.Вапцаров", гр. Попово, общ. Попово, Обл. Търговище,
ул. „П. Волов“ №8, тел. – 4 23 42, e-mail: info-2540101@edu.mon.bg

ВЪПРОСНИК ЗА УЧЕНИКА

Трите имена : .....

1. Ти живееш заедно с :

Твоето семейство се състои от :

(огради всяко вярно)

- Майка
- Баща
- Брат
- Сестра
- Баба
- Дядо
- Други .....

2. Твоите родители :

- Работят
- Не работят
- Единият работи

3. Твоите родители работят :

- В страната
- В чужбина
- Единият е в чужбина

4. Парите, с които разполага твоето семейство са :

- Достатъчно
- Не са достатъчно
- Стигат, но трудно
- Не мога да преценя

5. Ако имаш проблем, нужда от подкрепа, към кой от семейството си би се обърнал най-напред?

- Майка
- Баща
- Брат
- Сестра
- Баба
- Дядо
- Други .....

6. В колко стаи живее Вашето семейство (посочи)

7. Опиши своето жилище

(посочи жилищните помещения – баня, тоалетна, кухня, спалня) .....

.....

Приложение2

8. Имаш ли самостоятелна стая?

- Да
- Не
- Споделена с брат / сестра

9. Споделяш ли с родителите си за преживяното през деня?

- Да
- Не
- Когато ме попитат
- Никога не ме питат

10. Информираш ли родителите си за оценките, които си получил в деня на изпитване? Представяш ли бележника си за подпис?

- Да
- Не
- Когато ме попитат и поискат да видят бележника
- Никога не се интересуват

11. Посещават ли родителите ти родителските срещи?

- Да

- Не
- Понякога
- Никога

12. Би ли използвал насилие, за да защитиш живота на близък човек?

- Да
- Не
- Зависи от случая
- Не мога да преценя

13. В кои случаи би напуснал училище?

- Когато имам много двойки
- Ако се скарам с класната
- Ако ме тормозят съучениците

Приложение 2

- Ако родителите ми работят в чужбина
- Защото не ми се ходи на училище

14. Обичам да се занимавам с:

- Спорт (посочи вида спорт) .....
- Изкуство (посочи) .....
- Друго (посочи) .....

15. Не обичам да ме ангажират с :

ОУ "Н.Й. Вапцаров", гр. Попово, общ. Попово, Обл. Търговище,
ул. „П. Волов“ №8, тел. – 4 23 42, e-mail: info-2540101@edu.mon.bg

Имена: .....

Клас:.....

Класен ръководител:.....

1. Ученик от проблемно семейство: *да*   *не*

Опишете:.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Ученик, отглеждан от институции: *да*   *не*

3. Ученик с обучителни трудности: *да*   *не*

Опишете:.....

.....

.....
.....
.....

4. Ученик с противообществени прояви: да   не

Опишете:.....

.....
.....
.....

5. Ученик с голям брой неизвинени отсъствия: да   не

Опишете:.....

.....
.....
.....
.....

Приложение3

ОУ“Н.Й.Вапцаров”, гр. Попово, общ. Попово, Обл. Търговище.

ул.,П. Волов“ №8,тел. – 4 23 42, e-mail: info-2540101@edu.mon.bg

№	Предприети мерки:	Положителен резултат:	Няма резултат:
1.			
2.			
3.			

4.			
5.			
6.			

Приложение4

ОУ“Н.Й.Вапцаров“, гр. Попово, общ. Попово, Обл. Търговище,
ул.,П. Волов“ №8, тел. – 4 23 42, e-mail: info-2540101@edu.mon.bg

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА СЪДЕЙСТВИЕ

Аз, долуподписаният .....,
родител на ....., ученик/чка от.....клас, съм
информиран за поведението и отсъствията на детето ми.
С настоящото заявление изказвам готовност да съдействам за редовното посещение
на учебните занятия от ..... и недопускане на
безпричинни отсъствия.

ДИРЕКТОР:.....
/Р.Рачев/

ДЕКЛАРАТОР:.....
/име и фамилия на родителя/

